

DE WERELD VAN DE

POLITIEK

EENVOUDIG UITGELEGD

Geschreven door
Alex Frith,
Rosie Hore en
Louie Stowell

Illustraties van
Kellan Stover

Politiek experts:
Dr. Hugo Drochon
Dr. Daniel Viehoff

DELTA

Wat is politiek?

Mensen gebruiken het woord *politiek* vaak als ze het hebben over wie het land bestuurt en op welke manier. Maar politiek gaat eigenlijk over de manier waarop mensen besluiten nemen over hoe ze in allerlei kleine of grote groepen samenwerken.

Hier is een voorbeeld van een (nogal kleine) groep: een sportteam.

De groep heeft een paar gezamenlijke doelen...

... maar niet iedereen is het eens over de manier waarop ze die willen bereiken.

De groepsleden zijn het misschien niet altijd met elkaar eens, maar ze moeten samenwerken omdat ze het goed willen doen.

Politiek gaat over groepen die besluiten hoe ze het best kunnen samenwerken.

De meeste groepen hebben een manier om zichzelf te organiseren, zodat besluiten altijd op dezelfde manier worden genomen.

Ze kunnen bijvoorbeeld afspreken dat de aanvoerder van het team alle besluiten neemt over de organisatie van het team.

Ik wil dat jullie in deze wedstrijd verdedigers zijn.

Oké.

Klinkt goed.

Dit wordt een **politiek systeem** genoemd.

Soms willen mensen in de groep het systeem veranderen.

Ik wil aanvoerder blijven.

Nee, het is mijn beurt!

Waarom hebben we eigenlijk een aanvoerder?

Dat is ook politiek.

Groepen zoals sportteams kunnen gezien worden als **samenlevingen**. In samenlevingen krijgt niet iedereen altijd zijn of haar zin. Mensen hebben een systeem nodig zodat ze besluiten kunnen nemen en met elkaar kunnen opschieten. Daarom is politiek zo nuttig.

Politiek is overal

Als mensen het over politiek hebben, hebben ze het meestal over *grote samenlevingen*, zoals hele landen. Daar kan het woord *politiek* verwijzen naar bijna elk onderdeel van het dagelijks leven.

Moeten we geld geven aan mensen die geen werk hebben?

Moeten ouders vrij hebben tijdens schoolvakanties?

Hoe oud moet je zijn om te mogen rijden?

Moet de bus gratis zijn?

Hoeveel is een redelijk loon?

Werk

Op welke leeftijd moeten mensen stoppen met werken?

Hebben we mensen uit andere landen nodig om hier te komen wonen en werken?

Vervoer

Hebben we een nieuwe luchthaven nodig?

Moet een helm dragen verplicht zijn?

Wie mag geld van de bank lenen?

Hoeveel belasting moeten we betalen?

Economie

Is onze samenleving ongelijk?

Hoe kunnen we daklozen het best helpen?

Is een appartement huren te duur?

Moeten regeringen bepalen hoeveel dingen kosten?

Hoe kunnen we zorgen dat mensen het beter hebben?

Wonen

Wie moet huizen bouwen?

Hebben we genoeg huizen?

Mogen kranten alles publiceren wat ze willen?

Wie mag bepalen wat er op tv komt?

Moeten politieagenten wapens dragen?

Mag roken illegaal worden?

Moeten musea gratis zijn?

Cultuur

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat jongeren gaan sporten?

Willen we meer toeristen in ons land?

Wie mag trouwen?

Recht

Wie bepaalt hoelang een gevangenisstraf moet duren?

Wie heeft de leiding?

‘Wie heeft de leiding?’ is een van de belangrijkste politieke vragen in grote samenlevingen. Het antwoord is belangrijk, omdat degene die de leiding heeft iedereen mag vertellen wat ze moeten doen. Je hoeft niet altijd te doen wat iemand anders zegt, maar het is lastig om ‘nee’ te zeggen tegen mensen met *macht of gezag*.

Iemand met *macht* kan je dwingen dingen te doen door je bang te maken.

Iemand met *gezag* hoeft je niet te dwingen. Meestal omdat je behoort tot een grotere groep die al heeft afgesproken dat hij of zij je mag vertellen wat je moet doen.

Wie heeft gezag?

In een eerlijke samenleving moeten de mensen die de leiding hebben niet alleen macht, maar ook gezag hebben. Het politieke systeem werkt alleen als de meeste mensen het erover eens zijn dat de leiders iedereen *mogen* vertellen wat ze moeten doen.

Denk aan alle mensen die je misschien mogen vertellen wat je moet doen. Hoeveel van hen hebben echt gezag? Wat denk jij?

Eet je bord leeg!

Ouders

Haal je handen uit je zakken!

Schooldirecteur

Geef me de bal!

Aanvoerder

Betaal je belastingen!

Premier

Like mijn nieuwe post!

Facebookvrienden

Handen omhoog!

Gewapende overvaller

Geef me je schoenen!

Pestkoppen

Kijk naar mij!
Kijk naar mij!

Jongere broer
en zus

Halt! Stop!

Politieagent

Wat is een regering?

In een grote samenleving, zoals een land, is het antwoord op de vraag 'Wie heeft de leiding?' meestal: de regering. De regering kan één persoon of een groep mensen zijn, maar heeft bijna altijd het laatste woord over hoe de samenleving bestuurd moet worden.

Alle regeringen zijn anders. Bijvoorbeeld...

Tot het einde van de 18de eeuw werd Frankrijk bestuurd door een **koning**. Mensen geloofden dat het gezag van de koning van God kwam.

Ik heb de leiding omdat God dat zegt.

In de middeleeuwen werd de stad Siena in Italië bestuurd door een **raad** van zakenmensen die om de twee maanden wisselde.

Wij zijn rijk. Wij hebben invloed.

In het oude Sparta waren er **twee koningen** van twee verschillende koninklijke families.

Twee bazen zijn beter dan één.

Het koninkrijk Luba in Centraal-Afrika werd bestuurd door veel **stamhoofden** en één koning.

Ik ben de baas van de bazen.

